

Hasonlatok a Szentlélekről

Időpont: 1966. május 29. Pünkösd vasárnap

Helyszín: Győrújfalú

Oltári ige: János 14,23-31

Igehirdetési alapige: ApCsel 2,1-13

Ének: 236, 240, 243.

*És mikor a pünkösd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának.
És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, ahol ülnek vala.
És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.
És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nékik szólniok.
Lakoznak vala pedig Jeruzsálemben zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül, melyek az ég alatt vannak.
Minekutána pedig ez a zúgás lőn, egybegyüle a sokaság és megzavarodék, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallá őket szólni.
Álmélkodnak pedig mindnyájan és csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Nemde nem Galileusok-e ezek mindnyájan, akik szólnak?
Mimódon halljuk hát őket, kiki közülünk a saját nyelvén, amelyben születünk?
Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában,
Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Ciréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok,
Krétaiak és arabok, halljuk amint szólják a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait.
Álmélkodnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: Vajjon mi akar ez lenni?
Mások pedig csúfolódva mondának: Édes bortól részegedtek meg.*

Pünkösd ünnepe van, a Szentlélek kitöltésének és az anyaszentegyház megalakulásának hatalmas diadalünnepe. Pünkösd ünnepe azok közé a keresztyén nagy, úgynevezett sátoros ünnepek közé tartozik, amelyekben mindig van valami titokzatos, amit emberi nyelvvel, szavakkal pontosan megjelölni nem is igen lehetséges. Ami pünkösd napján történik, abból mindazt, ami a Szentlélek kitöltésének következménye, szemmel lehet látni, füllel lehet hallani, érzékelni, de hogy kicsoda a Szentlélek, arról csak hasonlatot kapunk. A hasonlatok pedig mindig olyankor kerülnek elő, amikor a megnevezni akart dolgot és eseményt magát emberileg pontosan meghatározni és kifejezni nem tudjuk. Amit az emberi nyelv nem tud jól kifejezni, azt hasonlatokkal próbálja megközelíteni.

Ez a magyarázata annak, hogy ebben a mai pünkösd történetben a szentíró Lukács, aki mestere az írásnak, tanult ember, aki evangéliumát is írta, csak hasonlatokban tud beszélni. A hasonlat mindig magyaráz, csak azt nem szabad elfelejteni, hogy mindig sántít. Mit mond az Ige, mit mondanak az első pünkösd résztvevői a Szentlélekről? Azok az események, amelyek pünkösdről, a Szentlélekről ebben az Igében le vannak írva, mind hasonlatok.

A Szentlélek olyan, mint a sebesen zúgó szél zendülése.

Az első hasonlat szerint a Szentlélek olyan, mint a sebesen zúgó szélnek zendülése. Így olvassuk a felolvasott Ige 2. versében: „És lőn nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, ahol ülnek vala.”

Nem ez az egyetlen hely a Bibliában, ahol mikor a Szentlélekről beszél az Írás, a szélnek hasonlatát használja. Amikor Jézus Nikodémussal való beszélgetése alkalmával János evangéliumának elején beszél a Szentlélek Úristenről, ugyanezt a hasonlatot alkalmazza. Ez az írástudó ember, aki pedig járatos az Írásokban, ismeri a Bibliát, értetlenül áll meg a Szentlélek titka és a Szentlélek munkájának eredményeképp jelentkező újjászületés előtt. Ekkor használja Jézus a szélnek példázatát. Azt mondja: munkáját, eredményét látod, ahogyan mozog, de hogy mi a szél: honnan jön, hová megy, hol kezdődik, hol ér véget, ezt a titkot még a legtudósabb elme sem tudja megfejtetni.

A szél különböző lehet. Van szelíd fuvallat, amely a forró nyárban jólesik az embernek. Felborzolja haját, felszárítja izzadt homlokát. De van zúgó szél is, van sebesen zúgó szél, vagyis vihar, amely elől az ember szeretne valami menedékhelyet találni, elrejtőzni.

Vajon milyen szél a Szentlélek?

Az első pünkösd története szerint a Szentlélek vihara volt pünkösdkor. Nem úgy jelentkezett a Szentlélek Úristen, mint valami csendes fuvallat, hanem úgy, mint sebesen zúgó szélnek zendülése, amely sok mindent felkavar. Felkavarja az utca porát és szemétjét.

A pünkösd Szentlélek kitöltésekor mindig abban jelentkezik a Szentlélek munkája, hogy nyilvánvalóvá válik az ember bűne. Péter apostol pünkösd predikációja nyomán olvassuk, hogy a 36-37. versekben így fejezi be Péter beszédét: *„Bizonyal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek.”* és erre, - így olvassuk – *„Ezeket pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondanak Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?”* Igen, ahol a Szentlélek munkálkodni kezd, ott nyilvánvalóvá válik az ember bűne.

Nyilvánvalóvá válnak azok is, amik eddig el voltak rejtve. Az embert nyomni kezdik azok a bűnök is, amelyeket eddig olyan könnyedén vett és a háta mögé dobott. Megérzi és megérti az ember, amikor Szentlelket kap: micsoda a bűn?

Minden bizonynal az a sokaság, amely az első pünkösd alkalmával összegyűlt hallgatni az apostolok bizonyágtételét, nemcsak olyan emberekből tevődött össze, akik ott voltak a kereszt alatt, de bizonyos, hogy voltak közöttük olyanok is, akik ott voltak a kereszt alatt. Ezek megérzik és megértik, hogy mit cselekedtek. Van, aki csúfolódásba menekül lelkiismeretének furdalása elől s azt mondja, hogy ezek részegek, édes bortól részegedtek meg. Nem tudják más emberi- és lelkiismeretüket meg nem mozgó szavakkal megmagyarázni azt, ami pünkösdkor szemük láttára történik.

Van azonban, aki megkeseredik, és ez fájdalmas dolog. Nemcsak azok számára, akik tudatára ébrednek annak, hogy ki az, Akit megfeszítették. Mások tudatára ébrednek annak, ki az, Akit cserben hagytak, Akinek nem mentek segítségére, Akit nem akartak megmenteni, mert nem volt hozzá bátorságuk. Az új élet ezzel a megkeseréssel kezdődik.

Kétféle erő idézheti elő bennünk ezt a megkeserédést: a Szentlélek, meg a gonosz lélek. Mind a kettő megkeserít minket bűneink miatt. De mikor a Szentlélek keserít meg bűneink miatt, abból mindig új élet kezdődik. Ez Jézus hasonlatként olyan, mint a szülő asszony fájdalma: ember születik a világra belőle! – A másik olyan megkeseredés, amit a gonosz lélek idéz elő, amelynek vége nem az élet, nem az új ember, hanem a halál. Ilyen volt Júdás megkeserődése. Ő is megkeseredett bűnei miatt. Szégyellte magát, amiért elárulta Jézust és

kimondhatatlanul fájt neki. De ő ezzel a megkeseredésével nem az élő Istenhez menekült, hanem az akasztófa köteléhez.

Itt van a különbség a Szentlélek, meg a gonosz lélek munkája között. Mind a kettő bűneinkről beszél, nem általában a bűnről, nem az emberiség bűnéről, az én bűnömről, arról a bűnről főképpen, amelyet Krisztus ellen elkövettem... Az én árulásomról, az én hűtlenségemről beszél... Áldott, akinek szívében a Szentlélek Úristen ezt a megkeseredést tudja előidézni, mert ez az új élet kezdetének, a Szentlélek kitöltésének a drága jele.

A Szentlélek olyan, mint a tűz.

Van egy másik kép is ebben a történetben. A Szentlélekről nemcsak azt mondja: olyan, mint a sebesen zúgó szél, hanem azt mondja: a Szentlélek olyan, mint a tűz. A 3. versben azt olvassuk, hogy úgy jelent meg látható módon pünkösd ünnepén *„És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.”* Mikor tehát pünkösdöt ünnepelnek, amikor a Szentlelket kapták az apostolok, akkor a fejük fölött kettős tüzes nyelvek jelentek meg és nem gyújtották meg őket, legalább a hajukat nem, - de a szívüket, lelküket meggyújtották *„És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, amint a Lélek adta nekik szólniok.”* /4.vers/.

Nem ez az egyetlen szentírási hely, amely úgy beszél nekünk Isten Lelkéről, mint tűzről. Mikor Keresztelő János Máté evangéliuma 3. fejezetében elkezd igehirdetését, akkor a 11. versben úgy beszél a Szentlélekről, mint tűzről, amely sok mindent megéget, amely sok mindenre indít bennünket.

2Mózes 3,2. verse szerint is így van. Akkor Mózes kapta az égő csipkebokorban a jelenést. Az égő csipkebokorban jelent meg a tűz s ebben a tűzben jelent meg az indító Lélek, amely felkavarta Mózes nyugalmát, amelyet a pásztorélet nyújtott neki s elindította őt, a bűnei elől megfutamodott embert a fáraó felé, hogy megmentse, kiszabadítsa fogságban szenvedő népét.

A vihar szele az első kép a pünkösd Lelkekről. Ez megtérítette a gyülekezetet, de a tűz térítővé tette őket. Világos a különbség. A tűz folytatja a szél munkáját. A tűz kiterjed, feltámaszt bennünket. Nem elégszik meg azzal, hogy a sebesen zúgó szél felháborgatott bennünk mindent. A tűz térítővé tesz, mindenki szólni akar. Érdekes a pünkösd történetben ebből a szempontból nézni a tizenkettőt – Júdás már nem volt ugyan közöttük, de ott volt a helyette megválasztott tizenkettedik is. Legnagyobb részük írástudatlan közösleges ember. Nem jártak nagy iskolákat, oklevelük nem volt, de volt önismeretük és belátásuk arra, hogy csendesen viselkedjenek. Ott volt ugyan közöttük Péter, aki nagy hangjával és János, aki tudásával kivált, de a többiek egyszerű, írástudatlan, közösleges emberek, így mondja ezt róluk maga a Szentírás. – Most egyszerre mindenki beszélni akar. Van közöttük olyan apostol, akinek jóformán egyetlen mondata van csak leírva a Bibliában, nem adatott neki a szólás, a prédikálás képessége – és most mindenki szólni akar!

Valahányszor az egyházban dolgozni kezd a Szentlélek, egyszerre megszűnik az a helyzet, hogy csak a pap beszél, mert ahol csak a pap beszél, ott baj van a Szentlélekkel való részesedés tekintetében. Ahol a Szentlélek dolgozik, ott a dadogó emberek ékesszólókká lesznek. Nem tudnak hallgatni arról, amivel tele van a szívük. A beszélő Szentlélek szóra akar bírni és a néma ördög az, mely bennünket szótlanná akar tenni, amely véka alá akarja tenni az egész keresztyénséget. Ezek egymással szemben állanak. Mikor a Szentlélek kitöltése megvalósul, akkor a beszélő Szentlélek erősebb bennünk, mint a néma ördög.

Akkor lehet, hogy a naptár nem mutat ünnepet, lehet, hogy az a nap nincs vörössel jelezve, mégis ettől függetlenül pünkösdöt ír akkor, mikor valakiben a beszélő Szentlélek megszólal. Akkor nem tudja többé elhallgatni azt, ami benne van, akkor kitör belőle, mint tűzhányóból a láva, mindaz, ami lelke mélyén fortog. Akkor nálad is pünkösd van!

Ezért kell megkérdezni az első pünkösd történetének kapcsán: volt-e már igazán pünkösdünk?... Ha csak naptári pünkösdünk volt, amelyen volt ünneplő ruhád, ünnepélyes ének, igehirdetés, de amely engem mozdulatlanul, némán hagyott, az nem volt pünkösd!... Pünkösdkor mindenki beszélni akart! Ezek az írástudatlan, közönséges emberek, akik Jézus apostolai közé tartoztak, mind egymás szájából kapták ki a szót! Beszéltek! Talán maguk se tudták, mit mondanak, nem tudták megmagyarázni, honnan van az a világosság bennük, ami eddig nem volt meg náluk. Addig olyan sötétségben jártak, addig kételyek sötétsége volt bennük – mos egyszerre világos minden! Olyan kibírhatatlan, elhordozhatatlan, kényszeríti arra, hogy ami szívdön van, az legyen szájukon is. Beszélnek Isten nagyságos dolgairól!... Eszükbe sem jut azon gondolkozni, vajon okos dolog-e egy keresztre feszített ember mellett hangosan bizonyítást tenni. Most nincs számítás bennük. Most nem törődnek azzal, vajon egy lázadónak bélyegzett, csúfos kínhalállal keresztre feszített embert jó-e nekünk magasztalni? Lesz-e ebből valami hasznunk, vagy valami veszedelem következik reánk? Ez a kérdés bennük fel sem merül. Megszűnik a számító értelem bennük. Az az ember, aki mindig csak számít, mindig mérlegeli, hogy a Krisztus mellett való bizonyágtételnek mi lesz az eredménye, következménye, az nem kapott még Szentlelket, vagy megoltotta magában a Szentlelket az, aki hallgat. Akiben Szentlélek van, az szól, függetlenül attól, ki tudja-e magát értelmesen fejezni, vagy csak dadogó módon fűzi egymáshoz a mondatokat. A beszélő Szentlélek erősebb, mint a némaságra kényszerítő ördög!

A Szentlélek olyan, mint a mámor.

A harmadik kép, amit használ a Szentírás, mikor pünkösdről ír, azt mondja, hogy az olyan, mint a mámor. A 13. versben azt olvassuk: Egyesek a jelenlévő hallgatóság közül azt mondták csúfolódva: „Édes bortól részegedtek meg”. Nyilvánvaló, hogy a pünkösdű nép nem részeg. Péter apostol vissza is utasítja ennek még a gondolatát is. Azt mondja: nagyon józanok vagyunk, de megmámorosodtunk attól, amit eddig nem értettünk, amit a Szentlélek magyarázott, amiről Joel prófétán keresztül üzent: És léssen az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, „*kiöntöm lelkemet minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok; véneitek álmokat álmodnak; ifjaitok pedig látomásokat látnak.*” (Joel 2,28). A pünkösdű nép nem részeg, de mámoros. Nem gondolnak arra, hogy alkalmasak-e a bizonyágtételre. Egy pillanatra sem merül fel bennük az a gondolat: vajon én, aki nem jártam annyi iskolát, mint más ember, vagy nem vagyok olyan szavakész ember, mint más, aki ki tudja fejezni gondolatát, nem volna-e okosabb, ha hallgatnék?

A mámoros ember mindig merész. A Szentlélekkel megajándékozott ember is mindig merész. A Szentlélek erős, de – és ezt nem lehet el nem mondani pünkösd ünnepén – az ember erősebb. Ezt nem én mondom, ezt Isten Igéje mondja. A Szentlélek erős, de a Szentlélek elől az ember elzárkózhat. Isten nekünk is akar pünkösdöt ajándékozni. Birokra kel velünk a Szentlélek. Vajon ki fog győzni?... Kinyitod-e előtte szíved ajtaját, hogy megteljék sebesen zúgó, hirtelen széllal egész szíved?!... Vagy elzárkózol, vagy dideregve behúzódsz saját kagylóhéjadba?!...

Engedd, hogy legyőzhessen téged a Szentlélek Úristen!... Ne gondold arra, mi lesz a következménye!... Ne félj, mi lesz, ha a Szentlélek nem hagy békét, s nem tudod ajkadat lezárni!... Odaállsz, mindenkinek szólva Krisztusról, arról, hogy kicsoda számodra: Isten Fia és Megváltónk!...

A pünkösdi emberek mind legyőzött emberek, akiket birtokba vett a Szentlélek Úristen. A mi keresztyénségünk legnagyobb átka nem az, hogy a templomból elmaradoznak az emberek, az igehirdetések elszürkülnek, hanem az, hogy a Szentlélek Úristen kívül marad a keresztyének szíve előtt, nem tudja elfoglalni a keresztyének szívét, mert nem engedik magukat legyőzni. Ha egyszer megnyílik a te szíved meg az én szívem és a Szentlélek Úristen kívülről belültre kerül, abból hatalmas erő származik!... Ott van pünkösöd, függetlenül attól, milyen esztendő, napot ír a naptár, milyen ünnepet ünnepel a keresztyén gyülekezet.

Volt-e már igazán pünkösöd? Lesz-e igazán pünkösöd?!... Nem a Szentlelken múlik, nem az Atyán múlik, mert róla az van megírva: „...*mennyivel inkább ád a ti menyzei Atyátok Szent Léket azoknak, akik tőle kérik*”... (Luk 11,13). Jövel Szentlélek Úristen! Így énekeltünk. Igazat mondtunk, mikor ezt énekeltük?!... Tényleg kitarjuk szívünket előtte, hogy legyen pünkösödünk és Szentlélekkel való megteljesedésünk?

Óh, ne félj testvérem, ha mint erős szél, felkavar mindent benned és bűneidet megmutatja!... Ne félj a Szentlélektől, ha olyan, mint a mozdony kazánjában a tűz, amely nem tud nyugodtan maradni és száguldani akar!... Ne törődj vele, ha emberek furcsa tekintettel néznek reád s azt mondják: mámoros vagy! Vállad! Igen, mi mámorosak vagyunk a Szentlélektől! Mondjuk, amit Ő akar mondani, megyünk, amerre az Ő tüze hajt és lepereg rólunk minden csúfoló gyalázat, amelyet a Szentlélek miatt kell nekünk hordani!...

Ámen.

Ima:

Hálát adunk Neked Urunk Istenünk azért a Te nagy kegyelmedért, hogy váltságmunkádat nem hagytad abba, hanem pünkösöd is eljött és vele együtt eljött a Szentlélek Úristen, Aki mindazt, amit Te elkészítettél számunkra, valósággá váltja életünkben. – Köszönjük Neked Szentlélek Úristen, hogy megalapítottad az egyházat. Áldunk Téged az Igének minden hirdetéséért. Köszönünk minden alkalmat, melyben felkínálsz nekünk nemcsak az Ige igazságát, hanem az Isten megigazító kegyelmét, hogy nemcsak bűneinkről, hanem a bűnbocsánatról is beszélsz nekünk.

Urunk, könyörgünk Neked: személyileg is áldj meg minket Szentlelkeddel, gyülekezetünket is áldd meg Szentlélekkel és egyházunkban tedd úrrá a Szentlélek Úristent! Az az egy nagy bajunk, hogy nincs Szentlelkünk! Mi zárkóztunk el előle, nem Te vontad meg tőlünk! Kérünk Téged, kitarjuk szívünket: Jövel Szentlélek Úristen és töltsd be szívünket bőven!

Ámen.

Oltár előtti imádság:

Urunk, Istenünk! Kérünk, teljesítsd rajtunk ígéretedet, küldd el Szentlelkedet, világítsd meg értelmünket, ébreszd hitünket, növeld szeretetünket, erősítsd akaratunkat a jóra és vezess egyetértésre mindnyájunkat az Úr Jézus Krisztus által! Jőj hozzánk és építsd közöttünk Anyaszentegyházadat, hogy életünkkel is Megváltónkról tegyünk bizonyosságot mindenkor.

Ámen.